

FONS DOCUMENTAL VILADEVALL / CERDÀ

Dipositat a la Cartoteca de Catalunya

Institut Cartogràfic de Catalunya

Parc de Montjuïc
08038 Barcelona
Tel. (34) 93 567 15 00
Fax (34) 93 567 15 67
icgc@icgc.cat
www.icgc.cat

INVENTARI del FONS VILADEVALL / CERDÀ

Realitzat per Montserrat Galera Monegal

Abril, 2007

PRÈVIA

La família Viladevall, descendent directa de Pere Viladevall i Garcia, ha custodiat fins a l'any 2006 una sèrie de documents escrits relatius a l'enginyer de l'Eixample de Barcelona l'Ildefons Cerdà i Sunyer, pel fet Pere Viladevall s'ocupà de negociar amb l'Ajuntament de Barcelona i amb el Ministeri de Foment de Madrid el pagament dels deutes que ambdues institucions havien deixat pendents d'abonar a l. Cerdà. Pere Viladevall havia succeït en aquesta tasca Manuel Oliu i Huguet.

El propi Ildefons Cerdà havia estat subvencionant la gran majoria de les obres de l'Eixample amb el seu propi patrimoni familiar i amb el de l'esposa Clotilde Bosch.

Fou, doncs, el 2006 quan la família Viladevall, amb motiu de l'enderrocament de la seva centenària finca del carrer Comte d'Urgell de l'Eixample barceloní, on es trobava el que fou despatx professional del seu avantpassat, cedí amablement a la Cartoteca de Catalunya aquesta preuada documentació. Amb aquesta cessió s'assegurava que aquest fons quedés incorporat al patrimoni cultural i cartogràfic de Catalunya en una institució destinada a preservar els documents relacionats amb el món de l'ordenació del territori català. I, evidentment, la construcció de l'Eixample de Barcelona no es pot negar que n'és un dels seus exemples més paradigmàtics

A fi de poder-la posar la documentació a l'abast dels investigadors, s'ha inventariat de forma que la seva consulta resulti fàcil i útil.

Tipologia dels Documents: Es tracta de documents manuscrits d'Ildefons Cerdà, dipositats en els esmentats despatxos d'Oliu i de Viladevall, i dels que es generaren arrel d'aquest dipòsit després de la mort de Cerdà.

El total de documents és de 100, sense comptar que en molts casos una sola signatura topogràfica conté varis fulls d'un mateix tema que ha estat difícil de separar i que, per tant, s'ha considerat més útil agrupar-los en un sol bloc.

ÍNDEX DE L'INVENTARI.

La documentació s'ha dividit en dues grans unitats o blocs. La primera correspon al període comprès entre l'any 1848 i el 1876, moment de la mort de Cerdà a l'edat de 61 anys. Aquest bloc duu la signatura topogràfica: **FVC:A:1 (a,b,c,...)**.

En el segon bloc s'hi han inventariat els documents que es refereixen a les gestions que hagueren de dur a terme els hereus de Cerdà per a intentar cobrar els grans deutes que l'Ajuntament de Barcelona i el Ministeri de Foment no havien pagat a l'artífex de l'Eixample. Aquestes gestions s'iniciaren l'any següent de la mort de Cerdà i tot i l'esforç dels seus apoderats Manuel Oliu i Huguet i més endavant els de Pere Viladevall i García no s'aconseguí res de positiu. La signatura topogràfica del segon bloc respon a les sigles **FVC:A.1(a,b,c,...)**.

FVC.A.1) VIDA I OBRA D'ILDEFONS CERDÀ

- **FVC:A.1 (a):** Documentació personal d'Ildefons Cerdà. 1848-1876.
- **FVC: A.1 (b):** El procés de gestació de l'Eixample de Barcelona. 1854-1890.
- **FVC.A.1(c):** Documentació relativa a la taxació de l'Eixample. 1860-1874.
- **FVC.A.1(d):** Documentació sobre permisos i adquisició de solars per a incorporar a l'Eixample.1864-1867.
- **FVC.A.1(e):** Correspondència personal i professional d'Ildefons Cerdà.1851-1876.
- **FVC.A.1(f)** Sobre l'obra publicada. 1869-1870.

FVC.A.2 ELS HEREUS D'ILDEFONS CERDÀ

- **FVC:A.2(a):** Documentació sobre el nomenament dels hereus de Clotilde Bosch i Carbonell. 1887.
- **FVC:A.2 (b):** Tràmits dels hereus per a poder cobrar els deutes de les administracions públiques. 1878-1886.
- **FVC:A.2(c):** Relació de deutors particulars als hereus d'Ildefons Cerdà. 1878 i 1887
- **FVC: A.2 (d):** Els hereus de Cerdà atorguen poders a Manuel Oliu i Huguet, 1887. Renovació dels poders l'any 1891. 1887-1891.
- **FVC: A.2 (e):** Documentació de traspàs de poders de Manuel Oliu i Huguet a Pere Viladevall i Garcia. 1897-1909

INVENTARI

FVC.A.1) VIDA I OBRA D'ILDEFONS CERDÀ

- **FVC:A.1 (a): Documentació personal d'Ildefons Cerdà. 1848-1876.**

-1) "Capitulaciones matrimoniales entre D. Ildefons Cerdà y Doña Magdalena Clotilde Bosch ante Don Fernando Moragas y Ubach en 11 agosto de 1848", 5 fulls.

-2) Notes personals d'Ildefons Cerdà. Llista d'activitats entre 1855 i 1860, 1 full.

-3) "Épocas en que ha permanecido don Ildefonso Cerdà en Madrid". Des del 22 d'octubre de 1855 al 15 d'abril de 1859, 1 full.

-4) Dos testaments d' Ildefons Cerdà. Un de 24 de març de 1864 fet a Madrid, 2 fulls. El segon, de 23 de setembre de 1864 fet a Barcelona, 4 fulls.

-5) Documentació personal sobre les vicissituds al llarg de la vida relacionats amb la qüestió política i la construcció de l'Eixample de Barcelona. Redactats i recopilats per Cerdà els anys 1874-1876, 18 fulls.

-6) Quadern amb documentació sobre les gestions fetes al llarg dels anys amb l'Ajuntament de Barcelona. Redactat i recopilat per Cerdà els anys 1874-1875, 53 fulls.

-7) Reflexions molt personals sobre la delicada situació d'Ildefons Cerdà, 187?, 2 fulls

-8) Llista de gestions pendents a comprovar per part d'I.Cerdà., 1876?, 1 full.

-9) Una de les darreres instàncies d'Ildefons Cerdà dirigides al ministre de Foment sol·licitant el cobrament dels seus deutes amb el Ministeri, 26 de juny 1876, 2 fulls. [Cerdà morí el 21 d'agost d'aquest mateix any].

(Correspondència familiar. Sobre l'educació de les filles Rosita i Sol a França i sobre altres temes familiars. Coincideix amb la separació matrimonial de Cerdà):

-10) Un total de 13 cartes dels anys 1861 al 1864; 2 fulls de qualificacions escolars i un document sobre l'educació concreta de Rosita signada per Cubí.

-11) Tres cartes amb motiu del casament de Sol Cerdà. Juny 1874.

- **FVC: A.1 (b): El procés de gestació de l'Eixample de Barcelona. 1854-1890.**

-1) Relació de despeses entre el 17 de desembre de 1854 al 15 d'octubre de 1855, 2 fulls.

-2) "Expediente que S. E. el Señor ministro tiene que pedir a la Dirección General de Obras Públicas. Negociado de Construcciones Civiles", sense data, 6 fulls.

-3) Document sobre problemes amb el finançament de l'Eixample. 11 març, 1862, 1 full.

-4) Idem document anterior. 15 juny 1863, 2 fulls.

-5) Ordre de pagament de 1.331.350 rals a Ildefons Cerdà. Madrid, 14 desembre 1863, 6 fulls

-6) Instància dirigida probablement al Ministre de Foment sol·licitant al cobrament dels deutes pendents amb l'Administració central. 18 setembre 1872. 1 full.

-7) Esborrany d'una instància al Ministeri sol·licitant el cobrament dels deutes. novembre 1874. 2 fulls.

-8) Reconeixement dels deutes d'Ildefons Cerdà a la seva cosina Rita Miralda, vídua de Joan Sors, prestats per a ajudar al finançament de l'Eixample deu anys enrera. 18 juny 1875, 1 full

-9) Documents sense datar sobre el tema. 18 fulls.

(Projecte Baixeras sobre la Reforma Interior de Barcelona, 1887- 1890)

-10) Certificat a nom de Manuel Oliu conforme lliura a l'Ajuntament de Barcelona una instància sobre l'obertura de tres avingudes d'acord amb el traçat d'Ildefons Cerdà. 4 juliol 1887, 1 full.

- 11) Plec de documents sobre la decisió presa pel govern modificant el projecte original de Cerdà segons el pla presentat per Baixeras. Instància de Manuel Oliu al Ministre de Governació, tres documents a nivell d'esborrany i una carta privada de Pere Viladevall a Oliu amb sensacions poc optimistes. Juliol i agost 1887 per als esborranys i la carta privada; 12 de setembre 1887 per a la instància;, 1 full o 2 fulls segons el document.
- 12) Un exemplar de "Diario de Barcelona" on es publica la notícia i la tasació del "Projecte de la Reforma Interior de Barcelona" de Baixeras aprovat per l'Ajuntament. 24 octubre 1890, núm. 297, pàg. 12652.
- 13) Un exemplar de "Diario de Barcelona" on es publica i aprovació de la taxació del "Projecte de la Reforma Interior de Barcelona" de Baixeras per part de la Junta de Vocals Associats. 13 novembre 1890, núm. 317, pàg. 13531.
- 14) Manuel Oliu comunica a Richardson el resultat final de l'aprovació de la taxació del "Projecte de la Reforma Interior de Barcelona" d'A. Baixeras. Novembre / desembre 1890?, 1 full.

- **FVC.A.1(c): Documentació relativa a la taxació de l'Eixample. 1860-1874.**

- 1) Relacions amb Ramon del Pino, taxador contractat per I. Cerdà . agost 1860, 2 fulls.
- 2) Documentació vària sobre el tema fins a 1874, 20 fulls.
- 3) Document d'esborrany sobre l'acceptació de la taxació feta per Ramon del Pino. Sense data, 2 fulls.
- 4) Informació de deutes relacionats amb la taxació de l'Eixample. Post 1863, 1 full.

Nota: a l'apartat **FVC: A.1(e)**, sis cartes entre Ildefons Cerdà i Ramon del Pino sobre el tema de les taxacions. Any 1860.

- **FVC.A.1(d): Documentació sobre permisos i adquisició de solars per a incorporar a l'Eixample. 1864-1869.**

- 1) Terrenys de la mansana 15 de les muralles de Barcelona. Comprador Antonio Campos (1864-1867), 4 fulls.

-2) Terrenys al municipi de Les Corts de Sarrià. Comprador Pedro Nolasco Grau. 1865 i 1869, 3 fulls.

- **FVC.A.1(e): Correspondència personal i professional d'Ildefons Cerdà.1851-1876.**

-1) Carta de Pascual Madoz i altres signants dirigida a Ildefons Cerdà amb contingut polític. Madrid, 11 d'octubre 1851, 1 full.

2) Carta de J. Gassol- també signada per Estanislau Figueras- recomanant-li Francisco Gassol, fill del remitent, per a poder ocupar una plaça de funcionari d'alt nivell que en el moment tenia el sogre de Cerdà, Josep Bosch Mustich, malalt de gravetat. Resposta de Cerdà –en el mateix full- sense comprometre's. Tarragona, 23 febrer 1853; resposta: Barcelona, 11 març, 1 full.

-3) Carta personal d'Agustín Pina a I. Cerdà. 6 juliol 1860, 1 full.

-4) Idem anterior. Document sobre la taxació. 1860, 20 fulls.

-5) Carta de Ramon del Pino, aragonès, taxador de l'Eixample per part de Cerdà, a I. Cerdà. Madrid, 17 juliol 1860, 1 full.

-6) L'Ajuntament Constitucional de Barcelona a I. Cerdà sobre els plànols de l'Eixample.21 agost 1860., 1 full.

-7) Idem punt 5.Panticosa, 6 setembre 1860, 1 full.

-8) Idem anterior. Osca, 22 setembre 1860, 1 full.

-9) Carta d'I.Cerdà a Ramon del Pino. 30 setembre 1860, 2 fulls.

Nota: L'apartat **FVC:A.1 (c)** està dedicat al tema de la taxació de l'Eixample.

-10) Idem de Ramon del Pino a I. Cerdà. Alcañiz. 15 octubre 1860, 1 full.

-11) Resposta d'Ildefons Cerdà a la comunicació de l'alcaldia del dia 21 d'agost. 25 agost 1860, 3 fulls.

- 12) L'Alcaldía Corregimiento de Barcelona" a I. Cerdà sobre els plànols de l'Eixample. 20 octubre 1860, 1 full.
- 13) Resposta d'I. Cerdà a la comunicació de l'alcaldia del 20 d'octubre 1860. 8 novembre, 1 full.
- 14) L'"Alcaldía Corregimiento de Barcelona" a I. Cerdà sobre els plànols de l'Eixample. 11 novembre 1860, 1 full.
- 15) Carta de J. Torrabadella a I. Cerdà sobre els plànols de l'Eixample. 12 desembre 1860, 1 full.
- 16) Resposta d'I. Cerdà a J. Torrabadella. 21 desembre 1860, 2 fulls.
- 17) Carta de Laureà Figuerola a I. Cerdà recomanant-li el seu gendre Pablo Bosch per obtenir una plaça per a la circumscripció de Vic. 29 març 1870. Resposta d'I. Cerdà en sentit positiu i en relació amb el tram de ferrocarril a Sant Joan de les Abadesses. 3 abril 1870, 1 full.
- 18) G. Lebon (de l'empresa Lebon Père fils & Cie relacionada amb el subministrament de gas) a I. Cerdà. Problemes econòmics importants per part de Lebon. Dièppe, 29 agost, 3 novembre i 16 desembre 1871, 1 full cada carta.
- 19) Carta de Laureà Figuerola a I. Cerdà sobre la "Ley de expropiación forzosa por causa de utilidad pública". 4 gener 1873, 1 full.
- 20) Text del "Proyecto de ley de expropiación forzosa por causa de utilidad pública", obra de Laureà Figuerola. Gener 1873, 2 fulls
- 21) Resposta d'I. Cerdà a L. Figuerola al punt 19. 25 gener 1873, 4 fulls.
- 22) De Laureà Figuerola a I. Cerdà sobre el mateix tema. 28 gener 1873, 1 full.
- 23) Carta de Laureà Figuerola a I. Cerdà com a vicepresident de la "Comisión Provincial de Barcelona". 1873.
- 24) Carta particular d'Estanislau Figueras, com a president de la República Española, confirmant a I. Cerdà la recomanació per a un Sr. Garriga. 16 abril 1873, 1 full.
- 25) Cerdà a l'Ajuntament per preparar la visita a Barcelona del President de la República. 1873.

-26) Carta de Laureà Figuerola a I. Cerdà, vicepresident de la “Comisión Provincial de Barcelona” citant-lo a una reunió a Madrid juntament amb Castelar i Missionare. 1 gener 1874, 1 full.

-27) Document dirigit al Ministre de Foment Rafael Bustos Castilla, Marquès de Corbera, signat per I. Cerdà sobre temes urbanístics. 5 maig 1875, 6 fulls

-28) Carta de “Tito” a I. Cerdà relatiu a un tema de deutes. 11 agost 1875, 1 full.

-29) Carta del Ministre de Foment, Marquès de Corbera, a I. Cerdà per un tema personal. 19 abril 1876, 1 full.

- **FVC.A.1(f) Sobre l’obra publicada. 1869-1870**

-1) Tramesa d’un exemplar de la “Teoría General de la Urbanización” a l’alcalde de Barcelona. 6 setembre 1869, 1 full.

-2) Carta sol·licitant la col·laboració de Cerdà per al “Diccionario de Políticas y Administración”. 13 juliol 1870?, 1 full.

-3) Resposta afirmativa d’I. Cerdà oferint la redacció de varies veus en el diccionari. Juliol 1870? ,1 full.

FVC.A.2 ELS HEREUS D'ILDEFONS CERDÀ

- **FVC:A.2(a) Documentació sobre el nomenament dels hereus: la vídua i les filles Pepita, Sol, Rosita i Clotilde. 1887.**

-1) Escriptura de nomenament del hereus davant del notari Francisco Javier Moreu. 9 novembre 1887, 2 fulls.

-2) Escriptura del conveni entre Clotilde Bosch vídua Cerdà i Joseph Richardson, marit de Pepita Cerdà, autoritzada pel notari Fernando Gasset i Font. 9 novembre 1887, consta de tres documents, 2 fulls, 2 fulls, 3 fulls.

- **FVC:A.2 (b) Tràmits dels hereus per a poder cobrar els deutes de les administracions públiques.1878-1886.**

-1) Varis documents - alguns incomplets- sobre el tema de les indemnitzacions, fent constar el detall i els conceptes dels deutes pendents de cobrar per part del Ministeri de Foment. Són esborranys del què degué ésser un document definitiu. Document sense data [1878?], 14 fulls.

-2) Document del president del Consell de Ministres Antonio Cánovas del Castillo. S'absol l'Estat de la demanda dels hereus de Cerdà i tramitada per Laureà Figuerola. 2 juliol 1880, 1 full.

-3) Instància de Joseph Richardson, gendre de Cerdà, a l'Ajuntament de Barcelona oferint-li l'adquisició de plànols originals de l'Eixample. Cessió dels plànols originals per al seu examen. Juny 1883, 2 fulls.

-4) Nova instància en els mateixos termes que l'anterior de tres anys abans. Dos exemplars. Març 1886, 2 fulls.

- **FVC:A.2(c) Relació de deutors particulars als hereus d'Ildefons Cerdà. 1878 i 1887.**

-1) Judici amb motiu de la reclamació feta per part de José Salgot i José Fàbregas a Joseph Richardson d'un deute que aquest - i com apoderat d'Ildefons Cerdà- s'havia compromès a tornar en el termini de tres anys. 8 febrer 1878, 2 fulls.

-2) Sentència condemnatòria d'aquest judici. 18 març 1878, 2 fulls.

-3) Document d'embargament de béns. 6 abril 1878, 1 full.

-4) Document "Historia de los gravámenes encima con relacion a la cuestion con Salgot y Fabregas". Compren el període 1872/3 fins a 1883, 2 fulls.

-5) Part d'un document signat per Bonaventura Garcia per a reclamar el pagament d'un deute als hereus d'Ildefons Cerdà pendent des de 1865. 12 maig 1887, 1 full.

-6) Escripura de poders a favor de Pedro Viladevall Garcia, resident a El Masnou, autoritzada pel notari de Mataró Pablo Viladoms i Viguer feta per part de Rita Miralda Suñer vídua de Joan Sors- cosina d'Ildefons Cerdà Suñer- i del seu fill Bonaventura Garcia Miralda pel cobrament d'un deute que reclamen als hereus de Cerdà. Els diners els prestà Rita Miralda al seu cosí l'any 1865. Amb data 1875 Cerdà havia fet un reconeixement d'aquest deute, 20 maig 1887, 5 fulls

.Nota: a l'apartat **Fcv:a.1(b), 7**, el document acreditatiu de Cerdà de 18 de juny 1875.

-7) Plec de document relatiu a l'escripura esmentada del punt anterior. Els hereus de Cerdà són representats per Manuel Oliu i Huguet.

El plec consta d'un total de 8 documents, alguns a nivell d'esborranys i d'altres més definitius signats per totes les parts. 21 i 22 maig 1887, 2 fulls cada document.

- **FVC: A.2 (d) Els hereus de Cerdà atorguen poders a Manuel Oliu i Huguet, 1887. Renovació dels poders l'any 1891. 1887-1891.**

-1) "Escripura de poderes otorgados á favor de Don Manuel Oliu y Huguet por Don José Richardson á nombre de Doña Sol Cerdà y Bosch". 23 juny 1887, 7 fulls.

Autoritzada pel notari Ignacio Jaumandreu. 23 juny 1887, 7 fulls.

-2) Documents a nivell d'esborrany d'acord amb l'escripura del punt anteriors. Inclou document acreditatiu de la mort de Rosita Cerdà Bosch l'any 1880. 23 juny 1887, 4 fulls.

- 3) Factura i rebut corresponent a nom de José Richardson pels honoraris presentats pel notari Ignacio Jaumandreu. 22 juny 1887, 2 fulls.
- 4) Instància de J. Richardson a l'Ajuntament de Barcelona sol·licitant-li la devolució dels plànols i altres documents cedits per al seu examen i taxació l'any 1883. 25 maig 1887, 3 fulls.
- 5) Instància de Josefa Cerdà a la Reina Regent sol·licitant el reconeixement del deute de l'Estat al seu pare. Dos documents: l'esborrany i la còpia del definitiu. [Post juny 1887], 2 fulls cada document.
- 6) Plec de documents a nivell d'esborranys del text presentat el 14 de setembre 1887 al Ministre de Foment. Total: 3 esborranys (entre juny i agost 1887) i el text presentat el 14 de setembre 1887, 2 fulls cada document.
- 7) Carta de Manuel Oliu al notari Gabriel Lluch agraint-li les gestions a favor de l'advocat de Madrid Gabriel Serrano Echevarría a fi que representi els hereus de Cerdà en l'imminent dictamen final de l'Estat. setembre 1887, 1 full.
- 8) Dues cartes de Gabriel Lluch a Manuel Oliu relatives al punt anterior. Notícies poc optimistes. 26 setembre i 10 octubre 1887, 1 full cadascuna.
- 9) Document "Los sucesores D. Ildefonso Cerdà con la administración del Estado. Dictamen final". Còpia del text dirigida a l'advocat Gabriel Serrano Echevarría. El dictamen és desfavorable als hereus de Cerdà. 27 gener 1888, 4 fulls.
- 10) Manuel Oliu Huguet es dirigeix novament a l'Ajuntament de Barcelona. 14 febrer 1888, 2 fulls.
- 11) Plec de document relatiu a la renovació de poders dels hereus d'Ildefons Cerdà a favor de Manuel Oliu i Huguet. El plec consta de 7 documents a nivell d'esborrany i de text definitiu. 24 febrer 1891.
- 12) Resposta de l'alcalde de Barcelona a Pepita Cerdà donant-li hora per a una entrevista sol·licitada. 19 febrer 1891, 1 full.
- 13) Certificat de presentació d'una instància a l'Ajuntament de Barcelona per part de Manuel Oliu. Sol·licita l'abonament pendent dels documents de Cerdà. 4 març 1891, 1 full.

-14) índex del contingut del lligall que l'Ajuntament de Barcelona lliura a Manuel Oliu sobre documentació d'Ildefons Cerdà. 14 març 1891, 1 full.

-15) Manuel Oliu sol·licita la intervenció de l'enginyer A. González per a examinar i taxar la documentació de Cerdà objecte de debat en aquest moment. 2 documents: esborrany i text final. [març/abril 1891?], 1 full i 2 fulls respectivament.

-16) Manuel Oliu es dirigeix novament a l'Ajuntament afegint-hi la col·laboració d'A. Gonzalez. 15 maig 1891, 2 documents a nivell d'esborrany, el segon més elaborat, 1 full i 2 fulls respectivament.

-17) Carta personal d'A. Gonzalez Frossard a Pepita Cerdà en la que considera que l'Ajuntament ha "robat" a la família Cerdà. 23 maig 1891, 2 fulls.

-18) La família Cerdà fa valorar la finca de Centelles. 26 Octubre 1893, 1 full.

-19) Sol·licitud a l'Ajuntament de Barcelona de Pepita Cerdà per a l'adquisició de plànols i documents. 5 març 1842, 2 fulls.

- **FVC: A.2 (e) Documentació de traspàs de poders de Manuel Oliu i Huguet a Pere Viladevall i Garcia. 1897-1909**

-1) Document de l'any 1891 corresponent a l'atorgament de poders a Oliu amb les rectificacions oportunes per al traspàs de les mateixes responsabilitats a Pere Viladevall. 1897, 7 fulls.

-2) Document "Cesión y Traspaso privado por Doña Josefa y Sol Cerdà a favor de Pedro Viladevall. Con una nota aclaratoria". 14 març 1898, 8 fulls.

-3) Document " Poder y Substitución otorgada por Don José Richardson y Temperley, vecino de Barcelona". Notari: Francisco Franco y Anglada. El motiu d'aquesta substitució a favor de traspàs a Viladevall fou que Richardson i Pepita Cerdà s'havien traslladat a Gran Bretanya. Sol Cerdà ja vivia als Estats Units. 10 abril 1900, 8 fulls.

-4) Document relatiu als poders del punt anterior. 11 abril 1900, 64fulls.

-5) Certificat de presentació d'una escriptura de poders atorgada a Newcastle on Tune a favor de Pere Viladevall Garcia. Traducció autoritzada de l'anglès al castellà. Signa el notari Henry Ingledeu. 18 agost 1902.

-6) Esborrany de Pere Viladevall a fi d'intentar un acord amb l'Ajuntament de Barcelona. No hi consta data, 2 fulls.

-7) Document similar a l'anterior més elaborat. Dirigit a José Roca. 8 novembre 1909, 2 fulls.

REFLEXIONS I CONCLUSIONS

Les hereves de Cerdà -la vídua, de qui s'havia separat el 1862-, i les quatre filles, Pepita, Rosita, Sol i Clotilde -aquesta darrera considerada il·legítima tot i que Cerdà li havia donat el nom -, foren les persones que hagueren d'afrontar la difícil situació d'intentar el cobrament dels grans deutes que la ciutat i el ministeri de Foment havien deixat pendents de liquidar a l'autor de l'Eixample.

Vista l'oposició fins al darrer moment d'ambdues institucions i després de més de vint anys d'infructuosos intents, les hereves directes de Cerdà abandonaren el país aprofitant que Pepita, la primogènita, s'havia casat amb el súbdit anglès Joseph Richardson, tot i que ambdós restaren a Barcelona lluitant per la causa fins al darrer moment. Sol ja vivia als Estats Units arrel del seu casament amb un súbdit nord-americà, Rosita morí als 28 anys soltera i Clotilde fou una notable arpista que corregué mig món donant concerts i que morí a Santa Cruz de Tenerife.

Els hereus de Cerdà, l'any 1893 encarregaren la valoració del "mas Cerdà" de Centelles, la casa pairal familiar durant moltes generacions. Els nous propietaris foren els ducs de Solferino que modificaren -mutilaren en paraules de l'economista Fabià Estapé- la finca i especialment la façana. En aquests moments es troba en mans d'uns altres propietaris.

Avui en dia els descendents per la via directa de Cerdà es troben en la sisena generació, tots viuen escampats pel món, a Amèrica del Nord, Amèrica del Sud, a Austràlia, i per alguns països europeus, a part d'Anglaterra on Pepita Cerdà i Richardson marxaren quan van abandonar Barcelona.

La possibilitat de recuperar aquesta documentació del que foren els despatxos professionals de Manuel Oliu i de Pere Viladevall, ha permès que part de la documentació que els hereus de Cerdà els li havien dipositat per a la tramitació de les sol·licituds de pagament dels deutes pendents, passi a formar part del patrimoni cultural de Catalunya.

La seva consulta potser permetrà donar més llum sobre un tema que ja era sabut però que pot aportar algun nou detall sobre la lluita i les vicissituds d'una família a la qual li devem l'Eixample barceloní.

Nota Bene: Arrel del centenari de la mort de Cerdà, l'any 1976, l'Ajuntament de Barcelona organitzà una sèrie de grans exposicions commemoratives, que durant molts anys corregeren per altres països de tot el món.

Fou a partir d'aquest esdeveniment que el Col·legi d'Enginyers de Barcelona tingué ocasió d'entrar en contacte amb la família Viladevall per aconseguir l'adquisició d'una gran part de l'obra gràfica de Cerdà formada per una gran quantitat de plànols -alguns a escala 1.500- i part de la seva obra escrita. Avui, aquesta documentació es pot consultar a la dependència municipal de l'Arxiu Històric de Barcelona. (1).

La documentació escrita que consta en aquest inventari, prové del mateix fons, i ha estat dipositada a l'arxiu documental de la Cartoteca de Catalunya el 2007.

Gràcies a aquesta família, el llegat Cerdà que els diferents ajuntaments de Barcelona no acceptaren com a pagament dels grans deutes que havien contret amb l'enginyer i autor de l'Eixample -vist que no els consideraven objecte del seu interès- restaren ens els despatxos dels senyors Oliu i Viladevall.

Avui s'han pogut reunir en dues institucions públiques diferents i per tant formen part del patrimoni nacional català i estan a oberts a la consulta pública.

(1) Francesc Magrinyà i Eva Gimeno: *Addenda: A propòsit del Llegat Cerdà*. “Cerdà . Urbs i territori”, Barcelona, 1995, p. 153.

Montserrat Galera

Barcelona, abril 2007

ANNEX FONS VILADEVALL/CERDÀ

Montserrat Galera va lliurar a la Cartoteca de l'ICGC, el dia 29 de maig de 2017, més documents donats per la família Viladevall que s'afegeixen al fons Viladevall/Cerdà. La majoria, però, no tenen relació amb Ildefons Cerdà.

Relació de documents

FVC_Annex_1: Còpia del contracte d'adquisició de la col·lecció de mapes d'Ildefons Cerdà feta per la Família Viladevall al Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports, amb data 17 de març de 1977.

FVC_Annex_2: Documentació referida a la casa de Convalescència de Barcelona. 1889

FVC_Annex_3: Documentació referida al convent de les Dominiques del carrer Montesión. Conté un plànol.

FVC_Annex_4: Documentació referida al canal d'Urgell

FVC_Annex_5: Documentació referida a la reforma de Madrid (1871)

FVC_Annex_6: Documentació referida a tramvies i ferro-carrils. 1864, 1875

